

103. Lye kyrka.

Pl. 43.

Litteratur: S 126. N. J. Ekdahl, Resa på Gotland 1826 (ATA), s. 33 (?); L. Cedergren, Brev till B. E. Hildebrand den 6/8 1839 (ATA); G. Stephens, Old Northern Runic Monuments 2 (1867-68), s. 754 f.; C. W. Pettersson, Rapport till Riksantikvarien den 25/5 1923 (ATA); O. v. Friesen, Anteckningar 1922, 1923 (UUB); E. Wessén, Rapport till Riksantikvarien aug. 1954 och 22/6 1961.

Äldre avbildningar: L. Cedergren, teckning [1830-talet] (ATA); C. Säve, teckning (ATA), återgiven av Stephens a. a. s. 754; O. v. Friesen och J. W. Hamner foto 1922 (ATA).

Gravhäll med runinskrift. Den ligger i korgolvet på norra sidan, omedelbart V om ingången till sakristian. Den inlades på denna plats i augusti 1961.

Grå kalksten. Längd 1,95 m, bredd upptill (knappt) 1 m, nedtill 0,90 m; tjocklek omkring 20 cm. Hällen har trapetsoid form. Den är upptill spetsformad. På mitten finns ett ornerat ringkors med inskrift i korsringen och åtminstone i övre korsarmen. Denna inskrift är mera sliten och utplånad än inskriften i kantbanden; den förefaller också ha varit från början grundare huggen.

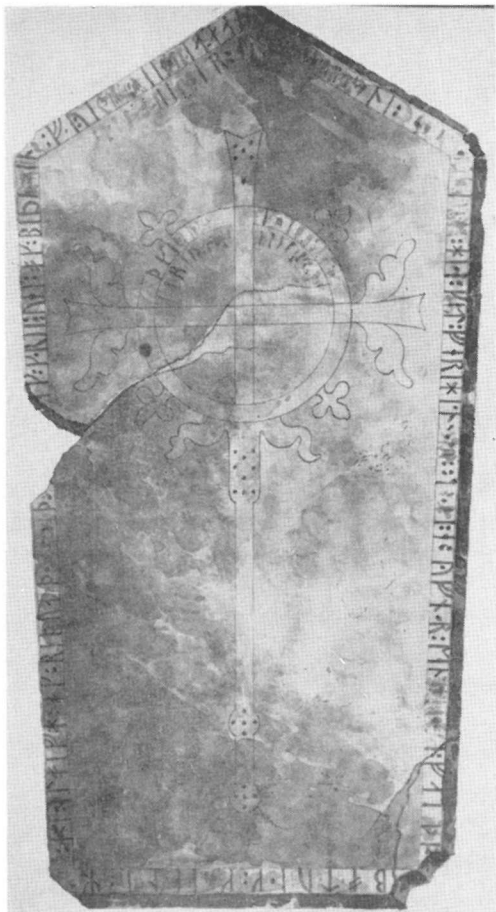

Fig. 91. G 103. Lye kyrka. Efter teckning av L. Cedergren.

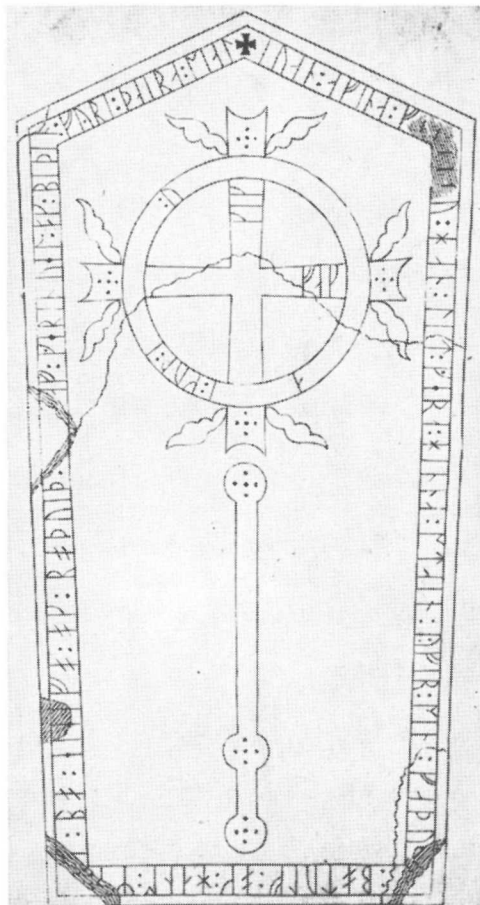

Fig. 92. G 103. Lye kyrka. Efter G. Stephens, Old Northern Runic Monuments 2.

60–63 **m** --- anmärker Carl Säve: »då det efter **m** endast är rum för 3 mynder, så finnes knappast något annat passande ord att gissa på, än detta»: *maga* ack. pl. av *magr* m. måg, svåger.

G. Stephens trodde sig i inskriftens **iuān : a fina** (enligt C. Säves läsning) återfinna namnet på en klockgjutare på 1500-talet Johannes a Fine, förmodligen en holländare.

104. Lye kyrka.

Pl. 45–52.

Litteratur: P. A. Säve, *Reseberättelse* 1863 (ATA), s. 195, 1864 (ATA), s. 233 f., Gotland 1864 (hs S 40 n i UUB), s. 116 f., *Gotländska samlingar* (hs R 623 i UUB) I Sägner, nr 185, samlingen S 170 II (UUB); C. Säve, *Brev till P. A. Säve* den 12/12 1863 och den 11/9 1864 (hs R 623: 5 i UUB, s. 625, 633); O. v. Friesen, *Anteckningar* 1923, 1924 (UUB).

Runristningar i murbruk och kalkrappning.

A. I koret.

a) På södra väggen, strax Ö om korportalen, omkring 1,25 m ovanför korgolvet, 2,40–0,48 m Ö om korportalens kant.

Ristningens hela längd 1,92 m, runornas höjd intill 7 cm.

Ristningen har varit övermålad med krita, sannolikt flera gånger om. Detta försvårar givetvis läsningen. Ristningen är dock så djup, att den till större delen kan läsas genom kritlagret.

Inskrift:

syto hera : gesus : kristus : giak : biþr : þik : firi : þāse --- : ok : toryyfilsi : þinn suyta :
5 10 15 20 25 30 35 40 45 50 55 60

mōfru mārīa : mōuy
65 70

»Söte Herre Jesus Kristus, jag beder dig för sin söta moders, fru Maria mös ... och bedrövelse.»

Till läsningen: Ristaren brukar i allmänhet små, runda punkter i stungna runor; de äro stundom svaga och osäkra. Stungna äro sannolikt 2, 47, 48, 60, 73 **y** (däremot icke 59 **u**), 6, 10 **e**, 9, 21 **g**. Bistavarna i 4 **o** torde vara säkra; likaså de i 5 **h**. Namnet 9–20 **gesus : kristus** är mycket tydligt. Punkten i 21 **g** sitter högt. Efter 37 **as** är ytan ohjälpligt skadad, med 3 à 4 runor. R. 41 har möjligen varit **h**, men endast **h**. bistavarna finnas kvar. Därefter blir inskriften åter läsbar. Följande runor äro säkra. 44 **t** är möjligen stunget (**d**); detsamma gäller om 50 **i** (**e**). Däremot är 49 **f** icke stunget. 50–52 **ils** stå mycket tätt. Intet skiljetecken efter 66 **u**. Skiljetecknet efter 70 **a** är ej fullt säkert. Binderunan 72 **ou** är säker, 73 **y** mycket tydlig.

44–53 **toryyfilsi** torde vara en något osäker stavning av ordet *drövilse* bedrövelse. Jfr B. Loman, *Fornsvenska verbalsubstantiv på -an, -ning och -else* (1961), s. 216.

Ovanför runorna 9–13 **gesus** står en 35 cm lång inskrift, vinkelrätt mot den långa inskriften. Den skall läsas från vänstra sidan, sålunda uppifrån nedåt. Den tycks ha varit grundare ristad och är i varje fall numera betydligt svagare. Den omfattar sammanlagt omkring 16 runor, intill 7 cm höga. Endast enstaka runor äro läsbara: